

Vleermuizen in de kou

Baardvleermuis

Hoewel er wereldwijd meer dan 1000 soorten vleermuizen bestaan, komen er in Vlaanderen slechts een 20-tal voor. De meeste zijn uitgesproken zeldzaam, terwijl andere (in Vlaanderen) al uitgestorven zijn. In de winter houden vleermuizen een winterslaap op een verborgen plekje: huizen, holle bomen en grotachtige plaatsen. Echte grotten zijn er niet in Vlaanderen. De meest gebruikte alternatieven zijn ijskelders, kelders, bunkers, oude forten en mergelgroeven. Vleermuizen en hun verblijfplaatsen zijn wettelijk beschermd, maar dat alleen is onvoldoende. Speciale maatregelen, zoals het inrichten van winterverblijfplaatsen en het behoud van holle bomen, kunnen de aantallen langzaam weer opkrikken.

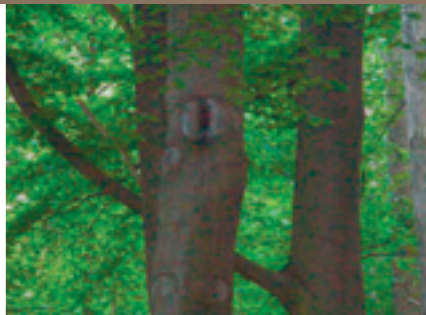
Waarom een winterslaap?

Al onze vleermuizen zijn aangewezen op klein dierlijk voedsel, zoals muggen, motten en spinnen. Naarmate de winter nadert, vermindert deze voedselbron. Op dat moment leggen vleermuizen nog snel een vetreserve aan. Ze verplaatsen zich dan naar een winterschuilplaats, waar ze van oktober tot april verblijven. De voorkeur van vleermuizen voor een winterschuilplaats is afhankelijk van de soort. De algemeen voorkomende dwergvleermuis verblijft vrijwel steeds in huizen, terwijl bijvoorbeeld rosse vleermuizen enkel in boomholten slapen. De meeste soorten echter, zoals de ingekorven vleermuis, overwinteren in grotachtige structuren. Het is vooral in dit soort plaatsen dat we vleermuizen kunnen helpen overwinteren.

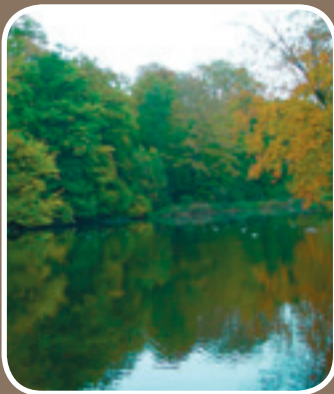
Inrichting

De inrichting van een vleermuizenlaapplaats komt gewoonlijk neer op het afsluiten van tochtgaten, zodat de temperatuur binnen niet onder nul daalt en stabiel is. Een tweede deur (luchtsluit) zorgt voor een nog betere buffering. In de deuren wordt een horizontale invliegopening voorzien van ca 7 op 40 cm. Overwinterende vleermuizen kruipen doorgaans diep weg in allerhande gaatjes en spleetjes. Zo zijn ze beter tegen temperatuurschommelingen beschermd. Om spleten te voorzien kan je holle (snelbouw) bakstenen ophangen.

Belangrijk is ook dat de plaats bereikbaar is voor vleermuizen. De dieren maken gebruik van lijnvormige elementen in het landschap om zich te verplaatsen, zoals bomenrijen, heggen, opgeschoten struweel, dreven en begroeide oevers. Ingerichte plaatsen in bossen of vlak naast beschutte waterpartijen zullen veel meer succes oogsten dan die in een open landschap.

Vleermuizen,

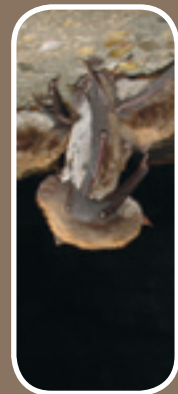
Waterpartij

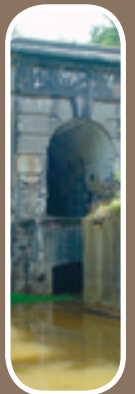
Ingekorven vleermuis

Dreven met holle bomen

Watervleermuis

Fort

Goede slaappleaatsen

In holle bomen vind je vleermuizen zowel in de zomer als in de winter. Vaak worden holle bomen gekapt terwijl ze nog jaren kunnen blijven staan of met aangepaste verzorging als vleermuizenwoonplaats kunnen dienen. Bunkers, forten, (ijs)kelders en groeven moeten aan een aantal basisvereisten voldoen. Ten eerste moet er een constante temperatuur heersen tussen ca 2 en 10°C. Ten tweede moet de vochtigheidsgraad zeer hoog zijn (min. 90%), anders bestaat het gevaar van uitdroging tijdens de winterslaap. Ten derde: absolute rust. Tijdens de winterslaap worden vitale lichaamsfuncties zoals ademhaling tot een minimum herleid. Bij verstoring komen deze functies weer op gang, wat een - vaak dodelijke - aanslag is op de vetreserves van het dier.

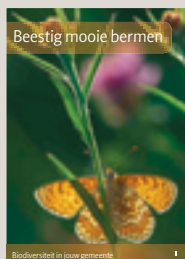
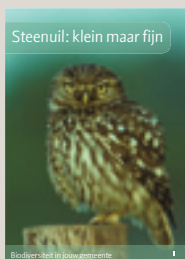
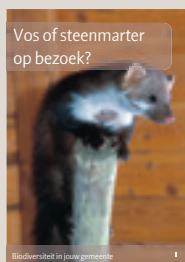
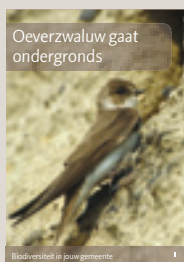
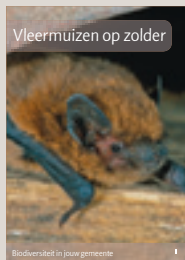
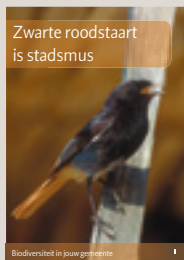
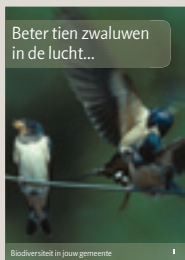
Meervleermuis

Ijskelder

Grootoorvleermuis

Biodiversiteit in jouw stad of gemeente

Biodiversiteit is een samentrekking van de woorden 'biologisch' en 'diversiteit' en staat voor de verscheidenheid aan soorten, genen en ecosystemen. Het gaat niet goed met de biodiversiteit. Berichten over dieren en planten die met uitsterven bedreigd worden halen bijna dagelijks het nieuws. De natuur is erg dynamisch en voortdurend in verandering. De hele evolutie lang al ontwikkelen er zich nieuwe soorten en veranderen of sterven bestaande soorten uit. Maar nog nooit ging de biodiversiteit in zo'n ijtempo achteruit als de voorbije eeuw. Dit komt voornamelijk door onze natuurbelastende manier van leven, werken en wonen.

Samen met de wereldleiders, die beslisten om tegen 2010 het biodiversiteitsverlies te stoppen, zullen we de komende jaren acties moeten ondernemen om de natuur nieuwe kansen te bieden. Het is biodiversiteITIJD!

Natuurpunt wil samen met gemeenten en verenigingen werk maken van soortbeschermingsprojecten. Gemeenten met concrete projecten kunnen altijd een beroep doen op Natuurpunt voor het uitwerken van een beschermingsplan voor één of meerdere soorten.

Natuurpunt werkte 15 modules uit met algemene en technische informatie over de soort en mogelijke beschermingsmaatregelen. De brochures kan je bestellen bij:

Natuurpunt
Coxiestraat 11 • 2800 Mechelen
015-29 72 20
www.natuurpunt.be/lokalebiodiversiteit

Je kan ook terecht bij de werkgroep of afdeling in je buurt:
www.natuurpunt.be/afdelingen,
www.natuurpunt.be/werkgroepen.

Word lid van Natuurpunt

Samen met ruim 84 000 gezinnen geef je zo een krachtig signaal aan de overheid en stel je ons in staat om méér natuur te beschermen. Lid worden doe je door overschrijving van 24 euro op rekening 293-0212075-88 van Natuurpunt, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen met vermelding 'nieuw lid via biodiversiteit in jouw gemeente'.

IBAN = BE56 2930 2120 7588
BIC = GEBABEBB

De domiciliëring van jouw lidmaatschap bespaart ons jaarlijks heel wat administratie en dus kosten. Het bedrag dat we zo uitsparen, wordt integraal besteed aan het natuurbehoud.

Als lid geniet je volgende voordelen:

- Je ontvangt 4 x per jaar het ledenblad Natuur.blad
- We nodigen je uit om deel te nemen aan de plaatselijke werking. Je blijft op de hoogte via het plaatselijke contactblad.
- Je kan – met het hele gezin – gratis deelnemen aan alle geleide wandelingen en fietstochten van Natuurpunt.
- Je geniet 10% ledenkorting bij aankoop van boeken, verrekijkers e.a. in de Natuurpunt-winkel.
- Je ontvangt een welkomstpakket met daarin onze fraaie Fietsen wandelgids en een CD met de meest voorkomende vogelgeluiden.

Coverfoto: Hugo Willocx (bruine grootoorvleermuis)
Andere foto's: Fons Bongers, Wout Willems